

Tak se nekupuje ani zahradní traktůrek!

Stíhačky z USA: Co se vyvalilo

- editor007 | 30. ledna 2024

ČESKO: Nákup amerických stíhaček F-35 pro českou armádu je oficiálně potvrzen. Ministryně obrany podepsala smlouvu s USA, které nám do za 11 let dodají celkem 24 strojů za 150 miliard. Názor českých politiků? Rozhodně není jednotný. Padlo, že předražené stíhačky zaplatí „okradení čeští důchodci“, anebo pochybnosti, proč vláda rozhodla bez soutěže a nezvážila výhodnější nabídky.

Ministerstvo obrany na svém oficiálním účtu na sociální síti X informovalo, že ministryně obrany Jana Černochová spolu s velvyslancem Spojených států amerických Bijanem Sabetem podepsala smlouvu na nákup stíhacích letounů F-35, nejdražších strojů na trhu. A podle četných sdělení resortu obrany také nejlepších.

„Ministryně obrany Jana Černochová a americký velvyslanec Bijan Sabet dnes svými podpisy završili vyjednávání o budoucnosti českého nadzvukového letectva. Piloti Armády ČR se mohou těšit na 24 letounů 5. generace F-35,“ sdílelo informace o podpisu smlouvy ministerstvo.

Dodržením svého slibu se na síti chlubila i samotná ministryně. „Slíbila jsem, že smlouva na americké letouny F-35 bude uzavřena nejpozději do konce března a dnes jsem tento slib splnila. Touto mezivládní dohodou vstupuje naše země a také armáda do nové éry,“ uvedla Jana Černochová (ODS).

První stíhačky by měla do republiky doputovat v roce 2031, kompletní letku 24 strojů bychom měli mít k dispozici v roce 2035 tedy za 11 let. Podle šéfky resortu obrany Černochové jsou americké F-35 v rámci NATO stroje 5. generace páteřním letounem.

Jak se na stvrzení nákupu dívají politici napříč celým spektrem. ParlamentníListy.cz se zeptaly v rámci tradiční ankety.

Dnes potvrzené rozhodnutí vlády, tedy podpis nákupu letounů F-35, považujeme díky současné vládní politice za hazard s veřejnými financemi, který představuje do budoucna vysoké nároky na státní rozpočet. Od počátku se rezort obrany ani nesnažil jednat s jinými potenciálními dodavateli podobných strojů a ve veřejném prostoru je tak stále řada nezodpovězených otázek a spekulací. Doporučovali jsme toto rozhodnutí odložit o dva roky a získat tak relevantní obraz o možnostech zabezpečení vzdušného prostoru České republiky. Mohli jsme mít k dispozici jasné srovnání, srovnatelná data a mohli jsme jen slyšet, proč se vláda právě tak rozhodla. Místo toho jsme všichni byli postaveni před hotovou věc s miliardovými závazky, jejichž přesnou výši dnes ani neznáme,“ uvedl bývalý ministr obrany a šéf sněmovního Výboru pro obranu Lubomír Metnar (ANO).

Naproti tomu poslanec ODS a další z členů branného výboru Karel Krejza považuje tuto akvizici za nutnou. „S obvyklými náklady a perspektivou mnoha desítek let,“ sdělil.

„Hnutí SPD odmítalo od samého počátku nákup 24 kusů letounů F-35, které celkově vyjde daňové poplatníky na stovky miliard korun. To vše za situace, kdy po nás NATO ani nikdo jiný tento nákup nepožadoval a 14 stávajících letounů JAS-39 má nalétáno pouhých 50 procent své životnosti. Jedná se o politické rozhodnutí a nákup tímto způsobem vláda-vláda bez výběrového řízení vedl k této astronomické ceně, 3x dražší než Gripen, přičemž na této platformě se dalo úspěšně a hlavně mnohem levněji, pokračovat. Pokud bude hnutí SPD součástí příští vlády, tak od této smlouvy odstoupíme, pokud to bude možné,“ konstatoval šéf SPD Tomio Okamura.

Podle nezávislého senátora Zdeňka Hraby je dobře, že se řeší naše vzdušná obrana s předstihem. „Protože tak či tak by tuto otázku musela vyřešit jakákoliv vláda, a to vzhledem k tomu, že pronájem letounů JAS 39 Gripen končí. Co se týče samotných letounů, tak nemám technické znalosti, abych mohl odpovědět, které jsou pro naši armádu ty nejlepší. Argumentem F-35 by mohlo být, že si je pořizuje většina našich spojenců v NATO, a pak by i tento typ letadel dával smysl i pro nás. Ostatně nákup těchto strojů podporuje i sama Armáda ČR, byť by měla být první letadla k dispozici až v roce 2031,“ uvádí Hrabá pro ParlamentníListy.cz.

„Přísaha dlouhodobě podporuje variantu pokračování Gripenů v jejich nejnovější generaci. To naprosto splňuje i požadavky NATO a je to mnohem levnější varianta, minimálně o 100 miliard. Přísaha je proti tomuto nákupu,“ uvádí šéf hnutí Robert Šlachta.

Senátor ODS Tomáš Jirsa akvizici vítá. „Když už máme špatné vťahy s Ruskem a Čínou, tak alespoň dobré vztahy s USA. Budoucí americký prezident Trump určitě ocení jak 2 % na obranu, tak stíhačky. Kontraktem přestáváme být černým pasažérem,“ má jasno.

„Většina klíčových akvizic byla odsunuta o mnoho let. Nerozumím, jak je to v souladu se zhoršující bezpečnostní situací a výrazně vyšším rozpočtem, kterým Ministerstvo obrany disponuje. Zřejmě je to důsledek zařazení finančně nenasytné akvizice F-35. Nebo je to tím, že se tam zničehonic zařadil nákup vozidla pro ženisty bez soutěže od Australanů,“ sdělil redakci poslanec hnutí ANO a člen Výboru pro obranu Pavel Růžička.

Další ze členů branného výboru a poslanec SPD Radovan Vích odmítá nákup 24 kusů letounů F-35, který prý celkově vyjde daňové poplatníky na stovky miliard korun, od samého počátku. „To vše za situace, kdy po nás NATO ani nikdo jiný tento nákup nepožadoval a 14 stávajících letounů JAS-39 má nalétáno pouhých 50 procent své životnosti. Jedná se o politické rozhodnutí a nákup tímto způsobem vláda-vláda bez výběrového řízení vedl k této astronomické ceně, 3x dražší než Gripen, přičemž na této platformě se dalo úspěšně a hlavně mnohem levněji, pokračovat. Pokud bude hnutí SPD součástí příští vlády, tak od této smlouvy odstoupíme, pokud to bude možné,“ řekl Vích.

„Jsem přesvědčen že ČR by měla mít svoje moderní armádní letectvo. Chybou minulých vlád od

revoluce bylo to, že se naše armádní letectvo nemodernizovalo. Tuto konkrétní akvizici z pohledu termínu dodání a nákladů hodnotit nechci. Nemám dostatek informací, chci ale věřit tomu, že vláda udělala maximum proto aby termín byl co nejkratší a cena co nejnižší," vzkázal senátor ODS Raduan Nwelati.

První místopředseda Trikolory Petr Štěpánek míní, že je všechno špatně. „Jsou jiné priority, jsou levnější varianty. Česká ekonomika stagnuje a ministryně války nakupuje Rolls Royce pro potřebu nikoli naši, ale USA. De facto to platí okradení důchodci," myslí si.

„Obrana země není zadarmo, to je fakt. Na nákupu stíhaček je ale zarážející, že byl učiněn bez koncepce a narychlo. Zároveň bez vyhodnocení alternativ a jasného slova, co bude do roku 2035. Takhle by odpovědný správce veřejných financí nekupoval ani zahradní traktůrek, natož vybavení za stovky miliard," řekl předseda Sociální demokracie Michal Šmarda.

ZDROJ: PL